

Aakkosellinen luettelo mikrobeista ja infektiosairauksista

Jos infektiota/ sairautta ei ole luettelossa, potilaan hoidossa käytetään pääsääntöisesti tavanomaisia varotoimia.

Infektio/ sairaus	Suositus (tavanomaisten varotoimien lisäksi)
A	
Absessi	Jos eritteet tahraavat ympäristöä, Kosketusvarotoimet. Muuten Tavanomaiset varotoimet.
Acinetobacter baumannii, Acin MDR	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Acin MDR-ohje.
Adenovirusinfektio	Lasten- ja immuunipuutteisten osastolla Pisara- ja kosketusvarotoimet. Muuten Pisaravarotoimet (voidaan toteuttaa tilavarotoimin).
Apinarokko	Kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet. Ks. tarkemmin Apinarokon infektiohälytysohje. Konsultoi apinarokkoepäilyssä infektiolääkärää.
A-streptokokki	Kts. Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)
C	
Candida auris	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin C. auris-ohje. Konsultoi infektiolääkärää.
Clostridium difficile	Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridium difficile -ohje
Covid-19	Koronavirusinfektio todettu tai epäily, ks. Covid-19-ohjeet.
Coxsackievirusinfektio	Ks. enterovirusinfektio.
CPE (karbapenemaasia tuottava enterobakteeri)	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin CPE-ohje.
Creutzfeld-Jakobin tauti	Erityistoimet instrumenttien osalta, muuten Tavanomaiset varotoimet, Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin CJD-ohje

Cytomegalovirusinfektio	Tavanomaiset varotoimet.
Cryptosporidium	Tavanomaiset varotoimet.
D	
Difteria	Ks. kurkkumätä.
E	
Echovirusinfektio	Ks. enterovirusinfektio.
EHEC	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mielellään 1hh ja oma WC. Konsultoi infektio­lääkärää. Ks. tarkemmin THL:n EHEC-ohje.
Enterovirusinfektio	Lastenosastoilla: kosketusvarotoimet. Muilla: Tavanomaiset varotoimet.
ESBL E.coli	Jos inkontinentti, sekava, alle 7-vuotias tai kyseessä riski- osasto: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet. Ks. tarkemmin ESBL-E.coli -ohje.
ESBL Klebsiella pneumoniae	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin ESBL-Klebsiella- ohje .
Epiglottiitti	Pisaravarotoimet, ks. Haemophilus influenzae B.
G	
Gastroenteriitti	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridium difficile-ohje
Giardiaasi	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
H	
Haavainfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
Haemophilus influenzae B	Pisaravarotoimet 24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta (meningiitti, pneumonia, epiglottiitti).
Hepatiitti A	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, lisäksi 1hh ja oma WC. Konsultoi infektio­lääkärää. Ks. tarkemmin THL:n hepatiitti A-ohje

Hepatiitti B ja C	Tavanomaiset varotoimet.
Hepatiitti E	Tavanomaiset varotoimet.
Herpes simplex	Yleistynyt infektio oireiden ajan: Kosketusvarotoimet, Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
Herpes zoster	Ks. vyöruusu.
Hinkuyskä, pertussis	Pisaravarotoimet 5 vrk tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta, ks. tarkemmin THL:n hinkuyskäohje
HIV	Tavanomaiset varotoimet.
I	
Ihoinfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
Influenssa	Pisaravarotoimet 5 vrk oireiden alusta tai 3 vrk lääkehoidon alusta, immuunipuutteisten osastoilla koko hoitajakson ajan. Ks. tarkemmin Influenssaohjeet
Isorokko (variola)	Ilma- ja kosketusvarotoimet. Ks. HUS tartuntatautien isorokko-ohje
K	
Kampylobakteeri (Campylobacter)	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Keuhkokuume (pneumonia)	Tavanomaiset varotoimet.
Kihomadot	Tavanomaiset varotoimet.
Klamydiakeuhkokuume (Chlamydia pneumoniae)	Tavanomaiset varotoimet.
Kolera	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Koronavirus	Ks. Covid-19 ohjeet.
Kuppa (syfilis, lues)	Tavanomaiset varotoimet.
Kurkkumätä (difteria)	Nielumuoto: Pisaravarotoimet, kunnes vähintään 24 h kulluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut 2 viljelyä ovat negatiiviset, ks. HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje.

Ihomuoto: Kosketusvarotoimet, kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut näytteet ovat negatiiviset. Ks. tarkemmin HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje

L

Lapsihalvaus (poliomyeliitti)

Pisaravarotoimet, ks. tarkemmin HUS tartuntatautien polio-ohjeet

Lavantauti

Ks. Salmonella typhi

Legionella pneumophila

Tavanomaiset varotoimet, konsultoi legionellatapauksista infektio lääkäriä

Lude

Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin ludeohje.

Listeria (*Listeria monocytogenes*)

Tavanomaiset varotoimet. Konsultoi infektio lääkäriä. Tarkemmin ks. THL:n listeriaohje

M

Malaria

Tavanomaiset varotoimet.

MDRs (moniresistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri)

Kosketusvarotoimet

Meningiitti

Hoidetaan aluksi pisaravarotoimien mukaan. Kun taudinaiheuttaja on selvillä, potilas, jolla on meningokokin tai *Haemophilus influenzae* b:n (Hib) aiheuttama meningiitti, hoidetaan Pisaravarotoimet_24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta. Konsultoi infektio lääkäriä.
Muut aiheuttajat: Tavanomaiset varotoimet.

Meningokokki

Pisaravarotoimet_24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta, kun meningokokki on eristetty normaalista steriilistä paikasta (esim. likvor ja veri). Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien meningokokki-ohjeet

MRSA

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin MRSA-ohje.

Mykoplasma pneumoniae

Tavanomaiset varotoimet.

Märkärupi (Impetigo)

Lastenosastoilla: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

N

Neutropenia Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.

Norovirus Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridium difficile -ohje

P

Painehaava Jos runsaasti erittävä haava: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Palovammat Jos runsaasti erittävä: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Parvorokko (parvovirus B 19) Immuunipuutteisilla koko hoitojakson ajan: Pisaravarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Pemfigus neonatorum Kosketusvarotoimet.

Pernarutto (Bacillus anthracis) Ks. HUS tartuntatautien pernarutto-ohjeet.

Pikkulavantauti Ks. Salmonella paratyphi

Pneumocystis jirovecii Tavanomaiset varotoimet.

Pseudomonas aeruginosa Jos hälytysjärjestelmätieto ”PseudMDR” tai erittävä haava: Kosketusvarotoimet.
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

R

Rabies Ks. Vesikauhu

Respiratorinen virusinfektio Ks. erilliset ohjeet: Influenssa, Covid-19, RSV, Adenovirus

Muut kuin yllä listatut respiratoriset virusinfektiot:

Pisaravarotoimet **5 vrk oireiden alusta, voidaan toteuttaa tilavarotoimin.**

- **virus tiedossa tai**
- **laboratoriotulos vielä vastaamatta tai**
- **potilaalla hengitystievirusinfektion kliininen kuva ja aiheuttaja tuntematon**

Respiratory syncytial virus (RSV) Lastenosastoilla sekä immuunipuutteisten osastoilla: pisara- ja kosketusvarotoimet 10 vrk oireiden alusta.

	Muuten: Pisaravarotoimet 5 vrk ajan oireiden alusta. Yhden hengen huone/tilavarotoimet (ei samaan huoneeseen immuunipuuteisen kanssa).
Ripuli, akuutti, infektiöosi Rutto (Yersinia pestis)	Ks. tarkemmin Norovirus-Clostridium difficile-ohje Ks. HUS tartuntatautien Rutto-ohje
S	
Salmonellainfektiot	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. ks. Tarkemmin ks. THL:n salmonellaohje. Salmoneella typhi ks. kohta Salmonella typhi (lavantauti), Salmonella paratyphi ks. kohta Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)
Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje
Salmonella typhi (lavantauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje
Shigella	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC
Silmän sidekalvon tulehdus (Konjunktiviitti)	Tavanomaiset varotoimet
Sikotauti (parotiitti)	Pisaravarotoimet 9vrk sylkirauhasturvotuksen alusta. Tarkemmin ks. HUS tartuntatautien sikotautiohjeet
Staphylococcus aureus -märkärupi	Tavanomaiset varotoimet. Kosketusvarotoimet lastenosastoilla.
Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)	
<ul style="list-style-type: none"> • Runsaasti erittävä haava 	kosketusvarotoimet 24 h tehoavan lääkehoidon alusta.
<ul style="list-style-type: none"> • Synnytys-, palovamma-, tai vastasyntyneiden osastolla 	kosketusvarotoimet, kunnes bakteeriviljelyssä ei enää kasva A-ryhmän streptokokkia. Muuten Tavanomaiset varotoimet.
<ul style="list-style-type: none"> • faryngiitti tai tulirokko lapsilla 	Pisaravarotoimet 24 h tehoavan lääkehoidon alusta.
<ul style="list-style-type: none"> • teholla nekrotisoiva faskiitti 	Kosketusvarotoimet ja pisaravarotoimet

	Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien A-streptokokkiohjeet Konsultoi infektio lääkäriä.
Strongyloides	Kosketusvarotoimet_ konsultoi infektio lääkäriä.
Syyhy (scabies)	Kosketusvarotoimet 24 h ensimmäisen hoitokerran päätty- misestä, ks. tarkemmin Syyhy-ohje_
T	
Tuberkuloosi -tartuntavaarallinen hengitysteiden tuberkuloosi	Ilmavarotoimet, ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje; kon- sultoi keuhko- tai infektio lääkäriä
-muu kuin hengitysteiden tuberkuloosi	Ilma- ja kosketusvarotoimet aerosolia tuottavien hoitojen yhteydessä, muuten yleensä Tavanomaiset varotoimet. Ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje; konsultoi keuhko- tai in- fektio lääkäriä
Tuhkarokko (morbilli)	Ilma- ja kosketusvarotoimet_kunnes kulunut 4 vrk ihottu- man puhkeamisesta. Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tar- kemmin HUS tartuntatautien tuhkarokko-ohjeet
Tulirokko (scarlatina)	Ks. Streptokokki, ryhmä A
Täit (pedikuloosi)	Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin Täit.
V	
Verenvuotokuumeet	Ks. HUS tartuntatautien Ebola, verenvuotokuumeet -oh- jeet
Vesikauhu (rabies)	Ks. HUS tartuntatautien rabiesohjeet
Vesirokko (varicella)	Ilma- ja_kosketusvarotoimet kunnes rakkulat ovat kuivu- neet.
Vesirokkopneumoniitti	Ilma- ja kosketusvarotoimet koko hoitajakson ajan.
Vihurirokko (rubella)	Pisaravarotoimet 7 vrk ihottuman alusta.
VRE	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin VRE
Vyöruusu (Herpes zoster)	Paikallinen immuunipuutteisilla: Ilma- ja kosketusvarotoi- met_kunnes rakkulat kuivuneet.

Paikallinen muilla potilailla: tavanomaiset varotoimet, jos vyöruusualue peitettynä. Jos ei voida peittää (esim. kasvoissa), kosketusvarotoimet.

Yleistynyt: Ilma_ ja_kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet.

Y

Yersinia

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet

Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.